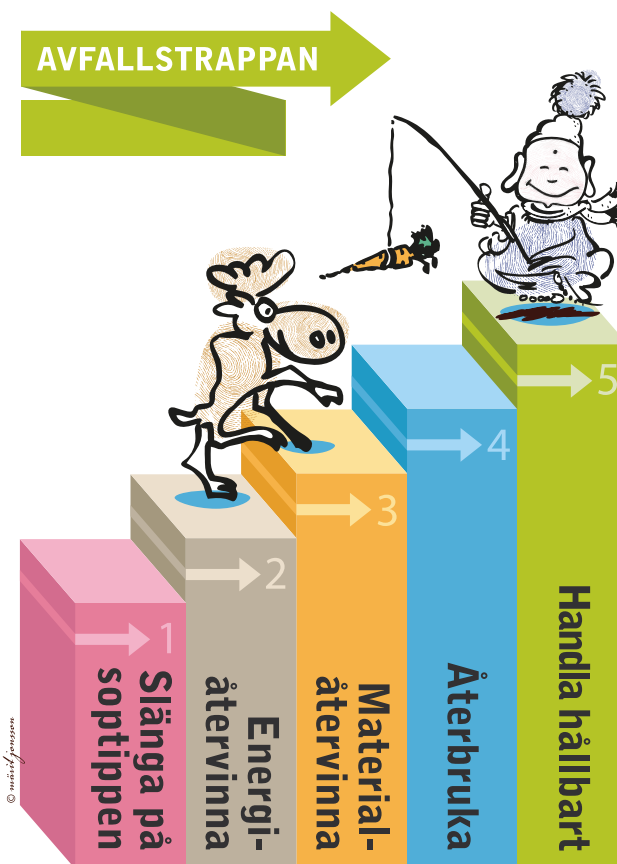

Strategi för avfall

- om förebyggande och hantering av avfall

Östersunds kommun 2019 - 2022

Strategi för avfall
- om förebyggande och hantering av avfall
Östersunds kommun 2019 - 2022

Utformad med utgångspunkt i Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner för förebyggande och hantering av avfall NFS 2006:6 och NFS 2017:2 och anpassad till Östersunds kommuns styrmodell

Berörd verksamhet: Östersunds kommun samt hushåll och verksamheter i Östersund.

Fastställd av: Kommunfullmäktige

Dokumentansvarig: Enhetschefen för Avfall Återvinning

Gäller från: 2019-02-07

Reviderad: ...

Bilagor:

Bilaga 1: Förslag på aktiviteter

Relaterade dokument:

Program för avfall

Nämndernas kommande mål och förvaltningarnas kommande handlingsplaner för avfall

Lokala föreskrifter om avfall

Alla dokument, med bilagor, finns på ostersund.se/renhallningsordning

Illustrationer: Märit Jonsson Design

Märit om illustrationerna: Fingeravtrycket - Symboliskt för handlingskraft och det personliga ansvaret. "att sätta fingret på någonting", "att göra avtryck", "att alla måste ha ett finger med i arbetet med att rädda världen...", "att alla är vi olika - men vi har samma värde och behov".

Innehållsförteckning

1	Inledning och syfte	4
2	Läsanvisning	5
3	Så här ska vi gå tillväga	6
3.1	Kommunen ska vara ett föredöme och går först i avfallstrappan	6
3.2	Det ska vara lättast att göra rätt	6
3.3	Enkelt, tydligt och tillgängligt för alla.....	6
4	Strategiområden	8
4.1	Strategiområde 1: Vi ska ta ansvar för våra sopor	8
4.2	Strategiområde 2: Vi ska minska sopornas farlighet.....	9
4.3	Strategiområde 3: Vi ska återvinna mer material ur våra sopor	10
4.4	Strategiområde 4: Vi ska förebygga att sopor uppstår.....	11
5	Ansvar och uppföljning	12
5.1	Ansvar	12
5.2	Uppföljning	12

1. Inledning och syfte

Det här är en strategi för alla i Östersund som köper saker och slänger saker. Vi ska alla bli bättre på att handla hållbart, det vill säga inte köpa sådant som blir sopor på en gång. Och vi ska bli bättre på att köpa miljövänliga produkter så att vi kan minska mängden miljöfarligt avfall. De sopor som ändå uppstår ska vi se till att sortera så att så mycket som möjligt går till återbruk och återvinning. Vi ska ta avfallstrappan. Strategin utgår från Östersunds kommuns Program för avfall 2019 - 2028.

Alla kommuner måste, enligt lagstiftningen, ha en plan för avfallet som uppstår i kommunen. Tidigare planer har handlat om hur vi hanterar avfall men nu höjer vi ambitionen och tar även med hur vi ska förebygga att avfall uppstår.

Kommunen har många möjligheter att påverka avfallsmängderna; i första hand genom att kommunens egna verksamheter handlar hållbart och sorterar alla sopor rätt. Kommunen kan också påverka hushållen genom att styra med avgifter, information och tillgänglighet till sorteringsställen. Företagens avfall har inte kommunen samma direktinflytande över, men där kan kommunen påverka genom till exempel föreskrifter, tillsyn, upphandling och information.

Syftet med strategin är att vi i Östersund ska minska mängden avfall och avfallets farlighet för hälsa och miljö. Strategin ska leda oss i detta arbete, tydliggöra kommunens ambitioner på avfallsområdet utifrån lagstiftningen och de nationella riktlinjerna för avfall, komplettera kommunens översiktsplan och ge en helhetsbild över avfallshanteringen och hur vi i Östersund förebygger avfall. Strategin talar om vad kommunen ska göra de närmaste åren för att uppnå målbilden beskriven i Program för avfall 2019 - 2028.

2. Läsanvisning

För att passa in i kommunens styrmodell är Östersunds kommuns avfallsplan utformad som ett program, med tillhörande bilagor, samt en strategi med tillhörande bilaga. Det är aktiverande styrdokument som ska tydliggöra vad kommunen vill förändra och uppnå.

Program för avfall har ett långsiktigt tidsperspektiv och innehåller den övergripande inriktningen och målbilden. Programmet är ett underlag till denna *strategi*. Den innehåller prioriterade strategiområden (återfinns i kommunens interna uppföljningssystem) som beskriver hur kommunen ska förverkliga de kommunövergripande målen med ett kortare tidsperspektiv på fyra år. Strategin är, i sin tur, utgångspunkten för kommunens nämnder, när de ska formulera *mål* på nämndnivå, och kommunens förvaltningar, när de ska upprätta *handlingsplaner*. I handlingsplanerna kan de föreslagna aktiviteterna i strategins bilaga 1, tas upp.

Tillsammans med Lokala föreskrifter om avfall utgör Program för avfall och Strategi för avfall samt kommande mål och handlingsplaner, kommunens Renhållningsordning.

3 Så här ska vi gå tillväga

Kommunen har tagit fram tre tillvägagångssätt som ska genomsyra arbetet med avfallsminimering.

3.1 Kommunen ska vara ett föredöme och går först i avfallstrappan

Alla medarbetare i kommunen ska föregå med gott exempel och minska mängden avfall och avfallens farlighet i den dagliga verksamheten. Det kravet ska kommunen även ställa på de kommunala bolagen samt kommunens alla leverantörer av kommunal service vid upphandling och avtalsskrivning.

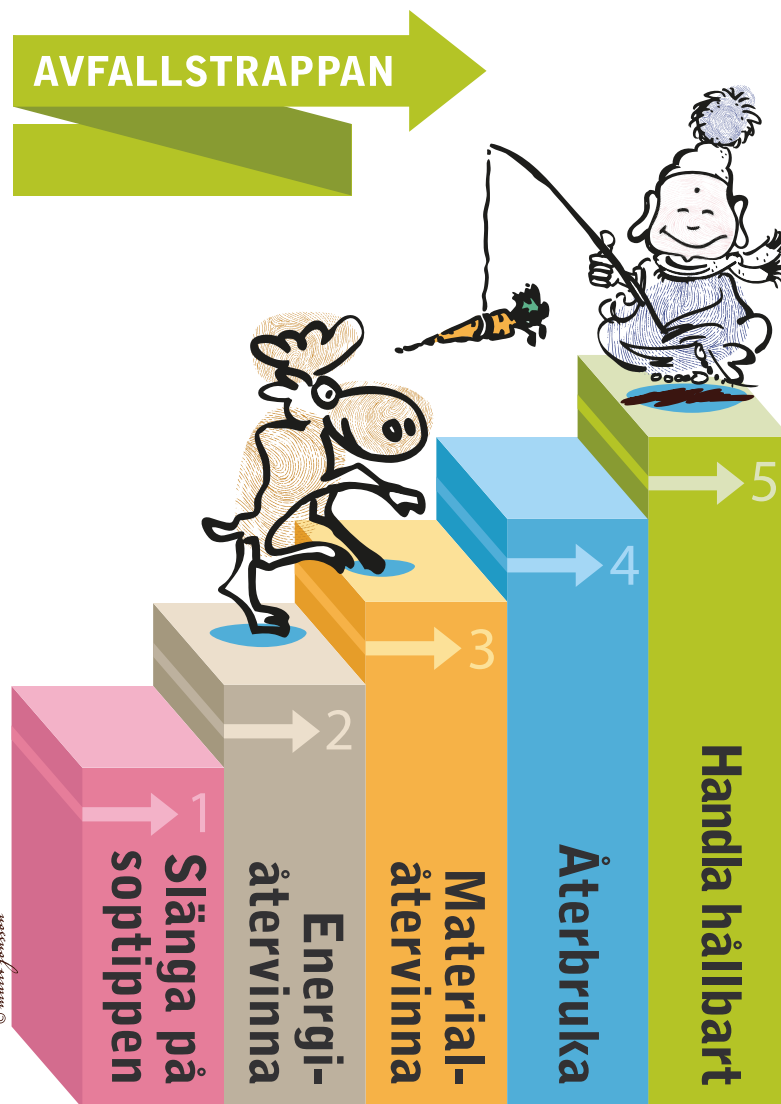
3.2 Det ska vara lättast att göra rätt

Den bästa tillgängligheten och bästa servicen ska ges när du lämnar de avfallsslag som ska sorteras ut för deras miljöfarliga egenskaper eller för att de ska återanvändas eller materialåtervinnas. Det innebär att papperskorgen eller soptunnan för soporna som ska gå till förbränning ska stå längst bort. Detta är något som kommunen, men även fastighetsägare och återvinningsföretag bör sträva efter.

3.3 Enkelt, tydligt och tillgängligt för alla

Alla sorteringsställen ska vara enkla att förstå och använda. Informationen ska vara tydlig och språket enkelt. Vi ska använda ett gemensamt, enkelt och konsekvent språk när vi pratar om sopor och använda de benämningar på olika avfallslag som står i Lokala föreskrifter om avfall. Alla sorteringsställen ska också ha en design för alla enligt kommunens strategi Ett Östersund för alla¹. Detta är något som kommunen, men även fastighetsägare och återvinningsföretag bör sträva efter.

I Östersunds kommun arbetar mer än 5 000 personer som möter cirka 15 000 brukare av kommunal service. Kommunen kan, bara via de kommunala verksamheterna påverka en tredjedel av befolkningen till en mer hållbar attityd till avfall. Om sedan alla tar med sig kunskaperna och de goda vanorna hem till sina familjer och vänner nås ännu fler. Därför är det så viktigt att kommunen är ett föredöme och går först i avfallstrappan.

4 Strategiområden

Följande fyra strategiområden motsvarar ställningstagandena i Program för avfall. Dessa fyra strategiområden beskriver, på ett mer konkret sätt, vad vi i Östersund behöver göra för att uppnå målbilden beskriven i Program för avfall och vad kommunen ska göra för att underlätta för oss alla att nå målbilden. Strategiområdena återfinns i kommunens interna uppföljningssystem.

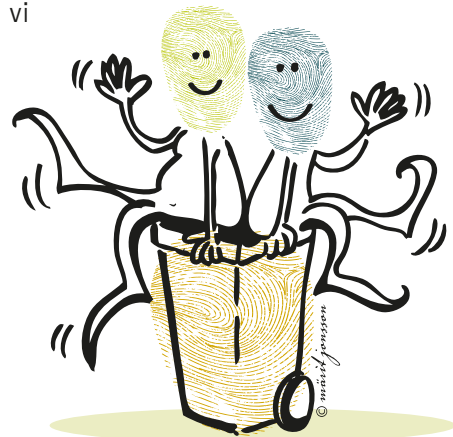
4.1 Strategiområde 1: Vi ska ta ansvar för våra sopor

Vi i Östersund ska inte slänga allt i samma soptunna utan vi ska sortera alla våra sopor. Och inget skräp ska hamna på marken. Då får också de som arbetar med insamling av sopor en bra arbetsmiljö.

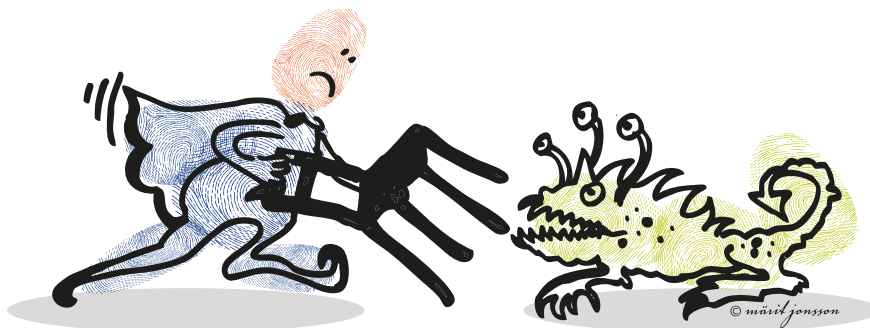
Som förebild kan kommunen påverka många attityder och beteenden. Det ska vara tydligt för medarbetare, brukare och besökare att kommunen tycker att det är viktigt att vi går uppåt i avfallstrappan. Här krävs kunskaper och tillgängliga sorteringsställen.

Kommunen ska underlätta för alla genom att ha tillgängliga och lättbegripliga insamlingssystem för de sopor som kommunen ansvarar för insamlingen av.

Nedskräpning är ett annat område som kräver förändringar i attityder och beteenden. Här ska kommunen arbeta långsiktigt med förebyggande insatser.

4.2 Strategiområde 2: Vi ska minska sopornas farlighet

Vi i Östersund ska välja miljövänliga produkter; då uppstår inget miljöfarligt avfall. Och i den mån det ändå uppstår ska det sorteras rätt.

Här krävs kunskaper om vad som är miljöfarligt avfall, liksom kunskaper om alternativ till miljöfarliga produkter. Här ska kommunen gå före genom att öka kunskaperna hos medarbetarna, se över de egna inköpen och se till att det finns tillgängliga sorteringsställen.

Kommunen ska också arbeta för att hushållen har god tillgång till sorteringsställen för miljöfarligt avfall. Vid kontakt med verksamheter har kommunen möjlighet att informera om miljövänliga alternativ.

4.3 Strategiområde 3: Vi ska återvinna mer material ur våra sopor

Alla sopor som går att återvinna till nytt material att göra nya produkter av, ska vi i Östersund sortera ut och lämna till återvinning. Det här är det tredje trappsteget i avfallstrappan.

Det ska finnas lättillgängliga sorteringsställen på alla platser där sopor uppstår. Kommunens anordningar för sopor, från papperskorgarna i personalrummet och skräpkorgarna på Östersund Arena till återvinningscentralerna, ska ge goda förutsättningar för sopsortering.

Kommunen ska verka för att fler insamlade avfallsslag, som exempelvis textilier, plast, gips och fett går till återvinning.

Kommunen har en biogasstrategi som säger att vi ska göra biogas för fordon av matavfallet. Här behövs ett beslut, enligt biogasstrategin, inom en rimlig tidsrymd.

4.4 Strategiområde 4: Vi ska förebygga att sopor uppstår

Om vi i Östersund låter bli att köpa nya produkter så får vi inte så mycket sopor heller. Vi ska i alla fall inte köpa saker med så kort livslängd att de blir sopor med en gång. Det här är det fjärde och femte trappsteget i avfallstrappan.

Kommunens alla verksamheter ska se över sina egna avfallsströmmar; som exempelvis möbler och mat. Gör kommunen rätt inköp och slänger kommunen rätt saker? Här gäller det att överväga; ge bort istället för att slänga, köpa begagnat istället för att köpa nytt, hyra istället för att köpa och köpa saker i rätt mängd och med lång livslängd.

Kommunen ska också stimulera hushållen och företagen att återbruka och handla hållbart.

Tänk efter före!!!!

5 Ansvar och uppföljning

5.1 Ansvar

Denna strategi är beslutad av Kommunfullmäktige. Det är Tekniska nämnden som är beredande politisk nämnd. Enhetschefen för Avfall Återvinning är dokumentansvarig och har ansvaret för att förvalta strategin vilket innebär att säkerställa tillämpning samt uppföljning och revidering. Alla kommunala verksamheter berörs av programmet och tillhörande strategi. Därför ansvarar varje chef inom kommunen för att styrdokumentens innehåll är känt och används bland medarbetarna. Strategin berör också alla medborgare i Östersund och ska därför kommuniceras externt.

5.2 Uppföljning

Strategin följs upp i Kommunstyrelsen varje år. Det är Tekniska nämnden som är beredande politisk nämnd. Strategin ska följas upp med hjälp av indikatorerna i programmet men också genom utvärdering av de aktiviteter som genomförts och hur styrmedlen, beskrivna i Program för avfall, har använts.

Östersunds kommun

www.ostersund.se

